

Vergaderjaar 2013–2014

33 798

Wijziging van de Woningwet in verband met het versterken van het handhavingsinstrumentarium

C

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 16 mei 2014

1. Inleiding

Met belangstelling heb ik kennis genomen van het voorlopig verslag dat de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning heeft vastgesteld op 23 april 2014 inzake het wetsvoorstel tot wijziging van de Woningwet in verband met het versterken van het handhavingsinstrumentarium.

Graag dank ik de leden van de VVD-fractie voor hun vragen en opmerkingen over en naar aanleiding van dit wetsvoorstel. Bij de beantwoording van de vragen is zoveel mogelijk de indeling van het voorlopig verslag aangehouden. Op onderdelen zijn vragen van gelijke strekking samengevoegd.

2. De aanleidingen en redenen waarom de voorgestelde wijzigingen noodzakelijk zijn

2.1 Aanleidingen

In de memorie van toelichting, p. 6, eerste alinea, wordt vermeld «op deze wijze (wordt) van gemeenten gevraagd voorspellingen te doen over toekomstig gedrag van eigenaren, hetgeen problematischer is dan het aantonen van vertoond gedrag». Naar aanleiding daarvan vragen de leden van de VVD-fractie of voorspellen niet een kerntaak van besturen is en of het adagium «besturen is vooruitzien» niet voor de G4 en G32 (de grotere gemeenten) geldt. Tevens vragen zij of er redenen zijn om aan te nemen dat de bestuursrechter, oordelend in beroep, zich van deze voorspellingsproblematiek onvoldoende bewust zou zijn.

In de memorie van toelichting is op pagina 6, waar de leden van de VVD-fractie naar verwijzen, opgenomen dat het moeilijk is om aan te geven of een eenzelfde overtreding in de toekomst nog een keer zal gaan plaatsvinden. Het schrappen van de term «klaarblijkelijk gevaar op herhaling» heeft naar het oordeel van de regering geen betrekking op de

wijze van besturen of de wijze waarop de bestuursrechter omgaat met een dergelijke eis, maar met het karakter van de overtredingen. Het is niet het standpunt van de regering dat het te verwachten handelen niet zou kunnen worden onderbouwd door gemeenten. Het punt is wel dat de redenen dat een pand wordt gesloten en/of in beheer wordt genomen erin is gelegen dat al begane overtredingen er toe hebben geleid dat er een gevaar voor de gezondheid of de veiligheid of een bedreiging van de leefbaarheid is. Dat is bij sluiting en/of beheerovername naar mening van de regering de kern van de kwestie. De noodzaak tot sluiting en/of beheerovername is dus feitelijk vooral een gevolg van handelen of nalaten dat al heeft plaatsgevonden. De G4 en de G32 hebben verder aangegeven dat het in dergelijke situaties, niet zozeer om de herhaalbaarheid van de overtreding gaat, maar met name om het voortdurende karakter van een overtreding en dat door de term «klaarblijkelijk gevaar op herhaling» het toepassen van dit instrument (sluiting en beheer) lastiger is. Om deze redenen is de term «klaarblijkelijk gevaar op herhaling» geschrapt.

2.2 Redenen waarom de voorgestelde wijzigingen noodzakelijk zijn

De leden van de VVD-fractie vragen zich af of het begrip leefbaarheid voldoende duidelijk is, mede gelet op de zwaarte van de voorgestelde maatregelen die op het begrip leefbaarheid zijn gebaseerd. De leden van de VVD-fractie vragen of het klopt dat leefbaarheid bestaat uit verschillende componenten, zoals: afval, onveiligheid, onvoldoende staat van gebouwen conform het Bouwbesluit, overbewing, parkeeroverlast, etc. De leden van de VVD-fractie hebben de indruk dat elk van deze componenten nauwkeuriger te meten en te omschrijven valt dan met het verzamelbegrip «leefbaarheid» en vragen of die indruk juist is. Ten slotte vragen zij of een wettelijk gedefinieerd gebruik van deze componenten niet de voorkeur verdient boven het ongedefinieerde verzamelbegrip «leefbaarheid».

Onder leefbaarheid wordt, in algemene zin, verstaan de mate waarin de leefomgeving aansluit bij de voorwaarden en behoeften die er door de burgers aan worden gesteld. Leefbaarheid gaat onder meer over hoe veilig burgers een buurt vinden, hoe de kwaliteit van de woningvoorraad wordt gewaardeerd, hoe de manier waarop de bewoners met elkaar omgaan wordt gewaardeerd en de beleving van burgers van de kwaliteit van de publieke ruimte.¹ In het kader van de Woningwet gaat het bij leefbaarheid om de wijze waarop een pand wordt gebruikt en de staat van onderhoud van een pand waardoor hinder in en verloedering van de woonomgeving kan worden veroorzaakt. In één straat of woonblok kan een dergelijke overlastsituatie vanuit één woning tot aantasting van de leefbaarheid leiden. Het kan bijvoorbeeld ook gaan om frequent gebruik van tuinen als stortplaats voor grof huisvuil en situaties waarin er sprake is van bewuste verkrotting van panden. Het voortduren van deze situaties hoeft niet per definitie te leiden tot gevaar voor de veiligheid of de gezondheid, maar kan wel een buitengewoon negatief, en dus verloedering, effect op de directe woonomgeving hebben en derhalve kunnen dergelijke overtredingen gepaard gaan met bedreiging van de leefbaarheid. Dat de overtredingen uit het Bouwbesluit 2012, zoals overbewing, de staat van bouwwerken, open erven of terreinen, hinderlijke stank en hinder door ongedierte, ook gepaard kunnen gaan met bedreiging van de leefbaarheid brengt met zich dat daartegen strenger kan worden opgetreden.

---

¹ Kamerstukken II 2013/14, 32 784, nr. 106

De huidige omschrijving van het begrip leefbaarheid, dat in 2005 in de Woningwet is geïntroduceerd, is direct gekoppeld aan de staat van gebouwen, open erven en terreinen. Een combinatie van overtredingen uit het Bouwbesluit 2012 kan zorgen voor een bedreiging voor de leefbaarheid door verloedering van de woonomgeving. Het bouwbesluit bevat strikte regels voor wat betreft regels over bouwkwaliteit en biedt gemeenten geen beleidsvrijheid in het kader van het begrip leefbaarheid. Zoals bovenstaand al aangegeven kan dit gaan om ernstige verkrotting van een pand of het storten van vuil een in een (binnen)tuin.

3. Toelichting op het nieuwe instrumentarium

De leden van de VVD-fractie vragen in hoeverre de eigenaar van een gebouw aangepakt kan worden met de voorgestelde maatregelen in geval hij door – al dan niet rechtmatige – gebruikers belemmerd wordt in de nakoming van zijn onderhoudsverplichtingen. Tevens vragen zij hoe de voorgestelde maatregelen van beheersovername, boete en onderzoeks-plicht zich verhouden tot het burgerlijk recht. Daarnaast vragen deze leden in hoeverre een eigenaar aangepakt kan worden met de voorgestelde middelen ter zake van handelen of nalaten van de gebruikers van het gebouw.

Een eigenaar van een gebouw heeft op grond van de Woningwet, maar ook ingevolge het Burgerlijk Wetboek, verantwoordelijkheden en verplichtingen. Als huurders de Woningwet of het Bouwbesluit 2012 overtreden, kunnen zij een sanctie opgelegd krijgen. Afhankelijk van de concrete situatie kan het handelen of nalaten in strijd met voorschriften van de Woningwet of het Bouwbesluit 2012 door gebruikers echter ook betekenen dat een eigenaar zijn eigen verantwoordelijkheden of verplichtingen niet is nagekomen. In dat geval kan ook de eigenaar een sanctie opgelegd krijgen.

Op grond van artikel 213 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek is de huurder verplicht zich ten aanzien van het gebruik van de gehuurde zaak als een goed huurder te gedragen. Op grond van artikel 220, eerste lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek moeten huurders indien gedurende de huurtijd dringende werkzaamheden aan het gehuurde moeten worden uitgevoerd daartoe gelegenheid geven. Op grond van het tweede lid van dit artikel geldt diezelfde verplichting voor huurders in het geval van renovatie van een gebouwde onroerende zaak waarop de huurovereenkomst betrekking heeft en de verhuurder daartoe een redelijk voorstel doet. Huurders zijn aldus gehouden mee te werken. Het is bovendien mogelijk een huurovereenkomst op te zeggen indien een huurder zich niet als een goed huurder gedraagt. Kortom, eigenaren kunnen voldoen aan onderhoudsverplichtingen die op grond van de Woningwet en het Bouwbesluit 2012 worden gesteld. Een eigenaar kan zich niet onttrekken aan die verplichtingen door zich erop te beroepen dat huurders hem zouden belemmeren. Als een eigenaar zijn onderhoudsverplichtingen niet nakomt, kan het bevoegd gezag (hierna: de gemeente) dan ook een sanctie opleggen.

De in het wetsvoorstel voorgestelde bestuurlijke boete is een sanctie die gericht is tot degene die de overtreding bedoeld in artikel 1b van de Woningwet begaat; dat kan de eigenaar van een gebouw zijn. Deze sanctie heeft geen relatie met het burgerlijk recht. Dat degene die de boete krijgt opgelegd ook degene is geweest die de overtreding heeft begaan, moet worden aangetoond in de onderbouwing die is opgenomen in het besluit tot oplegging van een bestuurlijke boete.

De zogeheten beheermaatregel is sinds 1 april 2007 opgenomen in de Woningwet. Met dit wetsvoorstel wordt deze reeds bestaande maatregel op een aantal onderdelen gewijzigd en aangevuld. Als het onderhavig wetsvoorstel in werking treedt kan de gemeente degene die als eigenaar of uit anderen hoofde bevoegd is tot het in gebruik geven van een gebouw, open erf of terrein, verplichten om het gebouw, open erf of terrein in beheer te geven. Dergelijk beheer kan worden toegepast indien ter zake van een overtreding van artikel 1a of artikel 1b die naar het oordeel van het bevoegd gezag gepaard gaat met een bedreiging van de leefbaarheid of een gevaar voor de gezondheid of de veiligheid, een opgelegde last onder dwangsom niet heeft geleid tot het ongedaan maken of beëindigen van die overtreding, of het gebouw, open erf of terrein op grond van artikel 17, dan wel het gebouw op grond van artikel 174a van de Gemeentewet, een verordening als bedoeld in artikel 174 van die wet of artikel 13b van de Opiumwet is gesloten. Deze maatregel, die derhalve wordt toegepast bij ernstige en bedreigende situaties waarbij de veiligheid en gezondheid of de leefbaarheid in het geding is, strookt met de verantwoordelijkheden die ook volgens het burgerlijk recht bij eigenaren worden neergelegd. Zo is in artikel 1, tweede lid, van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek opgenomen dat het de eigenaar met uitsluiting van een ieder vrij staat van de zaak gebruik te maken, mits dit gebruik niet strijdt met rechten van anderen en de op wettelijke voorschriften en regels van ongeschreven recht gegronde beperkingen daarbij in acht worden genomen.

De voorgestelde onderzoeksplicht is gericht tot de eigenaar van een bouwwerk of degene die uit anderen hoofde bevoegd is tot het daaraan treffen van voorzieningen. Voorgesteld wordt dat deze onderzoekt, of onderzoek laat uitvoeren naar, de staat van dat bouwwerk, voor zover dat bouwwerk behoort tot bij ministeriële regeling vast te stellen categorieën bouwwerken waarvan is vast komen te staan dat die een gevaar voor de gezondheid of de veiligheid kunnen opleveren. Op grond van artikel 1a, eerste lid, van de Woningwet moet de eigenaar van een bouwwerk, open erf of terrein of degene die uit anderen hoofde bevoegd is tot het daaraan treffen van voorzieningen er immers zorg voor dragen dat als gevolg van de staat van dat bouwwerk, open erf of terrein geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid ontstaat dan wel voortduurt. De onderzoeksplicht strookt met verantwoordelijkheden en plichten die vanuit het burgerlijk recht bij eigenaren worden gelegd. In dit verband wijs ik op artikel 174 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, dat op de bezitter (in beginsel de eigenaar) een aansprakelijkheid legt voor schade door gebreken van een «opstal» (in de regel een gebouw) jegens ieder die deze schade lijdt, en op de artikelen 204 en verder van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek waaruit volgt dat de verhuurder (veelal de eigenaar) jegens de huurder aansprakelijk is voor gebreken van het verhuurde gebouw.

4. De bestuurlijke boete

Eén van de motieven om naast een strafrechtelijke sanctie ook een bestuurlijke boete mogelijk te maken wordt genoemd in de memorie van toelichting, p. 15, tweede alinea. Deze alinea vermeldt enkele categorieën van delicten. Overtreding van artikel 1b van de Woningwet. Kleinere overtredingen, soms wél met ernstig gevolg. Overtredingen van procedurele aard en herhaaldelijk overtreden van artikel 1b Woningwet. Voor deze overtredingen zou het strafrecht te zwaar zijn en te langdurig en daardoor minder effectief. De leden van de VVD-fractie vragen of zij hieruit moeten afleiden dat het onderhavige wetsvoorstel met betrekking tot de bestuurlijke boete beoogt de belemmeringen van het strafrecht te omzeilen. Tevens vragen de leden wat in dit verband wordt bedoeld met te zwaar. Heeft de bedoelde zwaarte ook betrekking op de strafmaat of op

bewijsvoering, procedure, etc.? Ook vragen de leden van de VVD-fractie of de regering kan aangeven hoe vaak en hoe zwaar de strafrechter ter zake vonnist. Ten slotte vragen de leden waarom het wetsontwerp de voorkeur geeft aan een nieuwe procedure voor de bestuurlijke boete indien een strafprocedure te zwaar of te langdurig bevonden wordt. De vraag is of het in dat geval niet de voorkeur zou verdienen de kennelijke bezwaren tegen de strafprocedure aan te pakken.

Met het voorstel voor het invoeren van een bestuurlijke boete wordt niet beoogd het strafrecht te omzeilen. De bestuurlijke boete is een toevoeging aan het handhavingsinstrumentarium ter versterking van de handhaving van de Woningwet. Daar waar strafrechtelijke vervolging passend is en noodzakelijk wordt geacht, zal ook in de toekomst het strafrecht worden toegepast. Over de inzet van de bestuurlijke boete zullen in de lokale driehoek (gemeente, politie en OM) afspraken gemaakt worden over bepaalde categorieën overtredingen waarop het bestuursrecht, dan wel het strafrecht van toepassing is. In artikel 5: 44 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) is een algemene regel opgenomen omtrent de afstemming. Wanneer er geen afspraken worden gemaakt moet iedere overtreding aan de officier van justitie (ovj) worden voorgelegd, waarbij de ovj een besluit dient te nemen over de inzet van het bestuursrecht of het inzetten van het strafrecht.

Met de opmerking dat toepassing van het strafrecht te zwaar kan zijn, wordt gedoeld op de gevolgen van strafrechtelijke vervolging, zoals de aantekening in justitiële documentatie bij veroordeling (strafblad). In de regel maakt het in de praktijk verschil of iemand voor de strafrechter moet verschijnen of voor de bestuursrechter en zal men zich in het eerste geval meer gecriminaliseerd voelen. Zoals aangegeven op pagina 3 in de memorie van toelichting kan strafrechtelijke vervolging aangewezen zijn bij overtredingen van de bouwregelgeving die tot ernstige rampen, bijna-rampen en ernstige gevolgen voor de gezondheid en veiligheid leiden, waardoor de plaatselijke samenleving ernstig geschokt kan worden. De in de memorie van toelichting genoemde zwaarte heeft dus geen betrekking op zaken zoals de procedure of bewijsvoering etc. Wel merkt de regering op dat bestuursrechtelijke handhaving snel en effectief is. In de praktijk blijkt, onder meer bij toepassing van de bestuurlijke boete op grond van de Huisvestingswet, dat een sanctie die meteen door het bestuur zelf kan worden opgelegd waarbij het tijdsverloop tussen de constatering van de overtreding en de oplegging van de sanctie kort is, een versterkend afschrikwekkend effect heeft ter voorkoming van herhaling. De in de Awb vastgelegde procedure rond het opleggen van de bestuurlijke boete biedt de degene die een boete krijgt opgelegd bovendien adequate rechtsbescherming en waarborgen. De regering beschikt niet over exacte gegevens over hoe vaak en hoe zwaar de strafrechter in het kader van het overtreden van de Woningwet vonnist. Via het strafrecht kunnen zwaardere straffen worden opgelegd, zoals gevangenisstraf en bijkomende maatregelen.

De maxima die aan de bestuurlijke boetes worden gesteld in artikel 92a Woningwet en artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht bedragen 7.400 euro en 18.000 euro. Zulke hoge boetes zouden in het strafrecht niet misstaan. De leden van de VVD-fractie vragen zich af of zulke hoge bestuurlijke boetes er niet op wijzen dat deze boetes veeleer in het strafrecht thuis horen.

De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de derde categorie, zoals bepaald in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht. Per 1 januari 2012 bedraagt een boete van de derde categorie ten hoogste € 7.800. In het vierde lid is opgenomen dat indien de overtreding samengaat met een bedreiging van de leefbaarheid

of een gevaar voor de gezondheid of de veiligheid een hogere boete kan worden opgelegd. In een dergelijk geval bedraagt de boete ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de vierde categorie, zoals bepaald in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht. Per 1 januari 2012 bedraagt een boete van de vierde categorie ten hoogste € 19.500. In het geval van strafrechtelijke vervolging op grond van de Wet op de economische delicten is de vierde categorie aangewezen voor overtredingen van artikel 1b van de Woningwet. De maximale hoogte van de bestuurlijke boete is dus in beginsel een categorie lager vast gesteld dan wanneer er sprake is van strafrechtelijke vervolging. De hogere boete kan pas worden opgelegd bij een bedreiging van de leefbaarheid of een gevaar voor de gezondheid of de veiligheid. Het gaat dan ook om een ernstigere overtreding. De exacte hoogte van een bestuurlijke boete moet in ieder individueel geval goed worden gemotiveerd en moet proportioneel zijn.

De keuze voor het wel of niet introduceren van een bestuurlijke boete is mede gebaseerd op de kabinetsnota over sanctiestelsels (Kamerstukken I 2008/2009, 31 700 VI, D). Daarbij wordt een aantal vraagstukken aan de orde gesteld: wat is de context (rechtsbetrekking), de ernst van de overtredingen, verwevenheid met strafrecht en de zwaarte van de benodigde bevoegdheden, de organisatie en de rol van de rechtseenheid. Aan de hand van deze overwegingen kan worden aangenomen dat de bestuurlijke boete als extra handhavinginstrument in de Woningwet passend is. (zie ook Kamerstukken II 2013/14, 33 798, nr. 3, pag. 14 en 15)

De zwaarte en langdurigheid van de strafprocedure worden voor een belangrijk deel bepaald door de rechten van de verdachte en zijn verdediging. De leden van de VVD-fractie vragen of deze rechten door middel van de bestuurlijke boete terzijde worden geschoven en of dit ten onrechte is. Tevens vragen de leden van de VVD-fractie of de regering van mening is dat de bescherming van de positie van degene die ter zake van een bestuurlijke boete een beroep doet op de bestuursrechter gelijkwaardig is aan de positie van de verdachte in een strafproces ter zake van hetzelfde feit.

De rechten van de verdachte worden niet terzijde geschoven. Het opleggen van een bestuurlijke boete vormt, net als een strafrechtelijke vervolging, een zogeheten «criminal charge» in de zin van artikel 6 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM). Het opleggen van bestuurlijke boete moet dan ook voldoen aan de rechten en waarborgen die de artikelen 6 en 7 van het EVRM aan dergelijke «strafvervolging» verbindt. De belangrijkste daarvan zijn het recht op een eerlijke en openbare behandeling binnen een redelijke termijn door een onafhankelijke en onpartijdige instantie, het legaliteitsbeginsel, de onschuldpresumptie, het zwijgrecht van de beschuldigde, het «ne bis in idem-beginsel» en een aantal rechten van de verdediging (Kamerstukken II 2003/04, 29 702, nr. 3, pag. 122). In de Awb is een uitgebreide regeling opgenomen ten aanzien van het opleggen van een bestuurlijke boete, die aan deze vereisten van het EVRM voldoet. Ook in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Vierde tranche Algemene wet bestuursrecht is daar uitgebreid op ingegaan (zie onder meer Kamerstukken II 2003/04, 29 702, nr. 3, pag. 122 en 123). Sinds de introductie van de bestuurlijke boete in de Awb kan de bijzondere wetgever volstaan met het in die wetgeving opnemen of voor een bepaalde gedraging een bestuurlijke boete kan worden opgelegd, hoe hoog die boete mag zijn en door welk bestuursorgaan de boete kan worden opgelegd. De Awb regelt de volledige procedure die bij het opleggen van een boete moet worden gevolgd.

Bij de introductie van de bestuurlijke boete als handhavinginstrument in de Awb is eveneens aandacht geschonken aan de rechtsbescherming van degene die een bestuurlijke boete opgelegd krijgt in vergelijking met die van een verdachte in een strafproces. Daarbij heeft de regering duidelijk naar voren gebracht dat de rechtsbescherming van degene die een bestuurlijke boete opgelegd gelijkwaardig is aan die van een verdachte in een strafrechtelijk proces. (Kamerstukken II 2003/04, 29 702, nr.3, pag. 122 en 123 en 134 tot 138)

Ook in de memorie van antwoord bij de behandeling van de Vierde tranche Algemene wet bestuursrecht heeft de regering duidelijk verwoord dat de rechtsbescherming gelijkwaardig is. Zo stelt het bestuursrecht hoge eisen aan de voorbereiding van boetebeschikkingen. Wat betreft de bestuursrechter is naar voren gebracht dat deze kritisch onderzoekt of de boetebeschikking kan worden gedragen door de daaraan ten grondslag gelegde motivering en voldoende zorgvuldig is voorbereid. De bestuursrechter gaat daarbij zelfstandig na of de standpunten van het bestuursorgaan feitelijk juist zijn (Kamerstukken I, 2007/08, 29 702, C, pag. 33).

Het opleggen van hoge boetes tot een maximum van de vierde categorie vraagt bijzondere deskundigheden die meer op het terrein van de strafrechter liggen dan op het terrein van een gemeentebestuur. De leden van de VVD-fractie vragen hoe de regering verwacht dat hierin zal worden voorzien.

De bestuursorganen van gemeenten hebben al op grond van andere wetten de mogelijkheid tot het opleggen van bestuurlijke boetes en hebben inmiddels veel ervaring opgedaan met betrekking tot het opleggen van bestuurlijke boetes, inclusief het opleggen van hogere boetes. Zo kunnen deze bestuursorganen bij overtreding van bepaalde voorschriften van de Huisvestingswet een bestuurlijke boete van maximaal € 18.500 opleggen. Gemeenten hebben bovendien al gedurende vele jaren de verantwoordelijkheid voor het toezicht op de bouwregelgeving, waar het bij het onderhavig wetsvoorstel concreet om gaat. Ook het opleggen van herstelsancties wanneer niet wordt voldaan aan voorschriften die voortvloeien uit de Woningwet en het Bouwbesluit 2012 ligt al lange tijd bij gemeenten. Omgevingsvergunningen voor het bouwen moeten eveneens bij de gemeente worden aangevraagd. Gemeenten zijn derhalve deskundig waar het bouwregelgeving betreft. Kortom, naar de mening van de regering hebben gemeenten ruim voldoende professionaliteit en deskundigheid voor het toepassen van bestuurlijke boetes in het kader van de Woningwet.

De leden vragen waarom de gemeente een taak en verantwoordelijkheid met betrekking tot «gedragsverandering door middel van strafoplegging» heeft. Tevens vragen zij of taak en verantwoordelijkheid van de gemeenten ter zake van gedragsverandering alleen op het terrein van handhaving van de Woningwet geldt of ook op andere terreinen. De gemeente heeft de taak zorg te dragen voor bestuursrechtelijke handhaving van de zogeheten bouwparagraaf van de Woningwet. De gemeente is daarmee in beginsel verplicht handhavend op te treden tegen bestuursrechtelijke overtredingen om zodoende een gedragsverandering te bewerkstelligen. Daarbij worden herstelsancties in veel gevallen als afdoende beschouwd om overtredingen te beëindigen. Echter, zoals opgenomen in de memorie van toelichting bij onderhavig wetsvoorstel zijn herstelsancties niet voor alle overtredingen voldoende effectief, terwijl tevens strafrechtelijke vervolging een te vergaand dan wel minder geschikt handhavingsmiddel kan zijn. In die gevallen kan strafoplegging middels een bestuurlijke boete een geschikt middel zijn om gedragsverandering te bereiken.

De Woningwet is niet de enige wet waarin het bestuur de mogelijkheid heeft om bestraffend op te treden. Zo kunnen gemeenten al op grond van de Gemeentewet bestuurlijke boetes opleggen voor overlast in de openbare ruimte, op grond van de Huisvestingswet en op grond van de Wet werk en bijstand

De leden van de VVD-fractie vragen aan welke instantie de opbrengst van de bestuurlijke boete toevalt.

De opbrengst van de bestuurlijke boete komt toe aan het bestuursorgaan van de gemeente dat de boete oplegt. De gemeente moet de boete ook zelf incasseren.

Ten slotte vragen de leden of telkens bij een volgende overtreding van de artikelen 1a en 1b van de Woningwet opnieuw een boete kan worden opgelegd, zodanig dat bij voortdurende omisdiedelicten het totaal van de achtereenvolgende boetebedragen onbegrensd kan stijgen.

Indien de overtreder minder dan twee jaar voorafgaande aan die overtreding een overtreding van artikel 1b heeft begaan kan een bestuurlijke boete worden opgelegd. Dit kan steeds opnieuw bij een volgende overtreding van dezelfde eigenaar of gebruiker. Echter, bij een voortdurende overtreding (waarbij wordt nagelaten de overtreding ongedaan te maken; een omisdiedelict) is er sprake van één overtreding.

Een dergelijke overtreding kan niet meermalen worden beboet. Er kan per overtreding slechts één keer een boete worden opgelegd (het «ne bis in idem-beginsel»).

De Minister voor Wonen en Rijksdienst,
S.A. Blok